

Національне агентство екологічних інвестицій України

Проекти спільного впровадження в Україні

Михайло Чиженко

Заступник начальника Управління гнучких механізмів Кіотського протоколу –
начальник відділу проектів спільного впровадження та механізму чистого розвитку

Гнучкі механізми Кіотського протоколу

З метою економічного стимулювання скорочень антропогенних викидів парникових газів в атмосферу Кіотський протокол передбачає використання так званих “гнучких” механізмів. Для України актуальними є наступні механізми:

- **СПІЛЬНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ** (Стаття 6 КП);
- **ТОРГІВЛЯ ВИКИДАМИ** (Стаття 17 КП).

Процедури реалізації проектів СВ

- **Міжнародна процедура (Шлях 2)**

Застосовується у випадку, якщо приймаюча Сторона задовольняє пунктам а, в, д Умов прийнятності. Процедура Шлях 2 діє в Україні з лютого 2006 року.

Реалізація проекту здійснюється відповідно до правил, прийнятих Конференціями сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та вимог Наглядового комітету спільного впровадження.

- **Національна процедура (Шлях 1)**

Застосовується у випадку, якщо приймаюча Сторона задовольняє всім Умовам прийнятності.

Реалізація проекту здійснюється відповідно до національних правил.

Україна отримала право використовувати Шлях 1

з 29 квітня 2008 року

Нормативно-правова база проектів СВ

- **Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2008 року № 392 “Про забезпечення виконання міжнародних зобов’язань України за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та Кіотським протоколом до неї” (цим актом усі функції державного регулювання проектів СВ були передані Нацеконвєстагентству)**
- **Постанова Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 року № 206 “Про затвердження Порядку підготовки, розгляду, схвалення та реалізації проектів, спрямованих на скорочення обсягу антропогенних викидів парникових газів” (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 392 від 17.04.2008 р. та № 718 від 20.08.2008 р.)**

Нормативно-правова база проектів СВ (продовження)

- **Наказ Нацеконвєстагєнтства від 25 липня 2008 року № 32** “Про затвердження Вимог до документів, у яких обґрунтовуються обсяги антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, для отримання листа-підтримки власником джерела викидів, на якому планується реалізація проекту спільного впровадження
- **Наказ Нацеконвєстагєнтства від 25 липня 2008 року № 33** “Про затвердження Вимог до підготовки проектів спільного впровадження”
- **Наказ Нацеконвєстагєнтства від 18 грудня 2008 року № 79** “Про затвердження Інструкції про реалізацію проектів спільного впровадження за **національною процедурою**”

Загальні положення

- Власник об'єкта має право реалізувати проект СВ за міжнародною процедурою (Шлях 2), а також за національною процедурою (Шлях 1) за погодженням з Нацеконінвестагентством.
- Власник об'єкта — фізична особа-підприємець або юридична особа, діяльність яких не припинена внаслідок ліквідації, у процесі відновлення їх платоспроможності або банкрутства, у власності або законному користуванні яких на території України на строк реалізації проекту СВ перебуває цех, агрегат, установка чи будь-який інший об'єкт, функціонування якого зумовлює антропогенні викиди парникових газів та/або їх скорочення.

Основні стадії реалізації проектів СВ

- Власник об'єкта готує **PIN**, отримує **лист-підтримку**, розробляє **PDD**, отримує позитивний **детермінаційний висновок**, **лист-схвалення** та **лист-погодження** іноземної держави, подає **затверджений** проект СВ та **контракт** про продаж одиниць скорочень викидів для реєстрації Нацеконвестагентством.
- Для отримання одиниць скорочення викидів власник об'єкта реалізує проект СВ, подає **річний звіт про моніторинг** і **верифікаційний звіт з висновком**.
- У разі реалізації проекту СВ за Шляхом 2 детермінація проводиться міжнародним детермінатором, а за Шляхом 1 – національним або міжнародним детермінатором.

Основні стадії реалізації проектів СВ (продовження)

- У разі реалізації проекту СВ за **Шляхом 2** Нацєкоінвестагентсво на підставі відомостей про затвердження проекту Наглядовим комітетом СВ реєструє контракт та відкриває рахунок власникові об'єкта в Національному електронному реєстрі.
- У разі реалізації проекту СВ за **Шляхом 1**, Нацєкоінвестагентсво на підставі листа-погодження іноземної держави та контракту затверджує проект та відкриває рахунок власникові об'єкта в Національному електронному реєстрі.

Основні стадії реалізації проектів СВ (продовження)

- Нацекоінвестагентство проводить перевірку і **реєструє річний звіт та верифікаційний звіт з висновком.**
- **Здійснює** переведення відповідного обсягу одиниць (частин) установленної кількості на рахунок власника об'єкта та їх **перетворення в одиниці скорочення викидів.**
- За дорученням власника об'єкта **здійснює електронний переказ одиниць скорочення викидів** з рахунка власника об'єкта на рахунок покупця іноземної держави.

Моніторинг та верифікація проекту СВ

Власник об'єкта зобов'язаний забезпечити:

- укладення до початку моніторингового періоду **договору про верифікацію** та подання його до Нацеконвестагентства;
- безперешкодний **доступ** національного або міжнародного верифікатора **до об'єкта та відповідних документів;**
- **виконання плану моніторингу** згідно з проектно-технічною документацією;
- подання верифікатору **звіту про моніторинг;**
- подання **Нацеконвестагентству звіту про моніторинг та верифікаційного звіту з висновком** за визначеною Наглядним комітетом спільного впровадження формою

3 липня 2010 року Нацеконвестагентством запроваджено моніторинг стану реалізації проектів СВ на підприємствах

Реалізація проектів СВ в Україні (станом на 21 лютого 2011 року)

Проекти СВ	Кількість
Видано листів-підтримки	207
Видано листів-схвалення	63
На розгляді в Нацеконінвестагентстві	23
Затверджено Нацеконінвестагентством (Шлях 1)	25
Затверджено Наглядовим комітетом (Шлях 2)	15
Очікувані скорочення викидів за період 2008-2012 рр. близько, млн. тонн CO ₂ -екв.	187,1

Динаміка підтримки та схвалення проектів СВ

Типи проектів СВ

№	Сектори/категорії джерел	Кількість проектів СВ	Скорочення викидів за період 2008-2012 рр. млн. тонн CO ₂ -екв.
1	Енергетика	116	100,7
1.1	<i>Спалювання палива</i>	77	33,4
	Енергозбереження в обробній промисловості	12	1,9
	Утилізація промислових газів	6	2
	Реконструкція ТЕЦ та систем централізованого тепlopостачання	31	9,7
	Заміна технології виробництва цементу з “мокрої” на “суху”	4	5,2
	Реконструкція ТЕС	15	9,1
	Будівництво вітрових електростанцій	6	3,7
	Реконструкція ГЕС	3	1,8
1.2	<i>Витік під час видобутку та транспортування пального</i>	39	67,3
	Зменшення витоків метану на газотранспортних та газорозподільних системах	20	40,5
	Утилізація шахтного метану	19	26,8

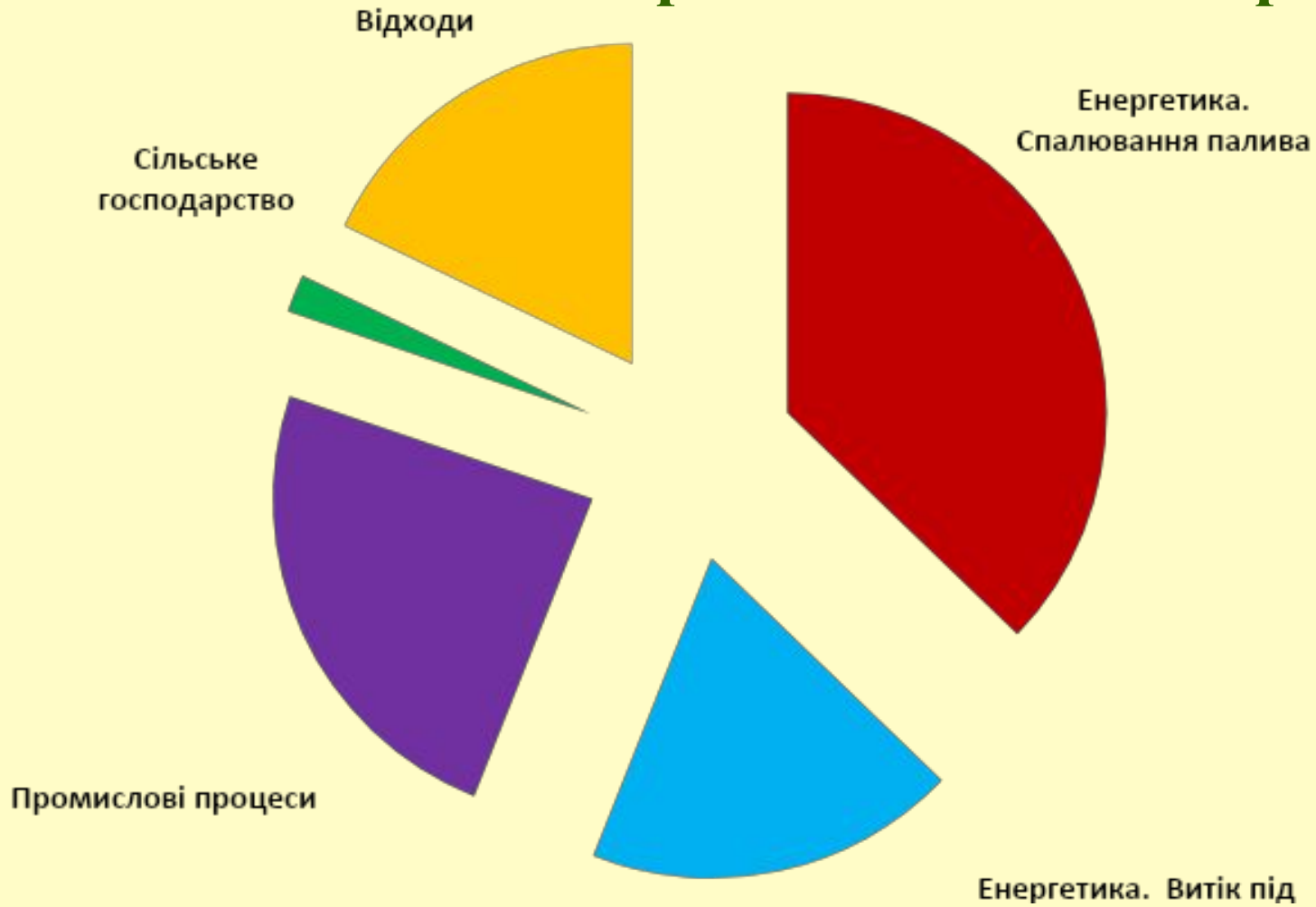

Типи проектів СВ (продовження)

№	Сектори/категорії джерел	Кількість проектів СВ	Скорочення викидів за період 2008-2012 рр. млн. тонн CO ₂ -екв.
2	Промислові процеси	50	75,4
	Каталітичне видалення закису азоту з нітрозних газів при виробництві азотної кислоти	4	7,2
	Енергозбереження в промисловості	46	68,2
3	Сільське господарство	4	0,8
	Утилізація метану в системах управління відходами тваринництва	4	0,8
4	Відходи	37	10,2
	Утилізація метану на полігонах твердих побутових відходів	30	8,9
	Утилізація рослинних відходів	7	1,3
	Всього:	207	187,1

Розподіл кількості проектів СВ за секторами

Розподіл скорочень викидів за секторами

Динаміка впровадження механізму СВ в Україні

Рік	Кількість виданих листів-підтримки	Кількість виданих листів-схвалення	Кількість затверджених ПСВ		Кількість введених в обіг вуглецевих одиниць	
			Шлях 1	Шлях 2	ОУК	ОСВ
2004	14	0	0	0	0	0
2005	1	0	0	0	0	0
2006	30	5	0	0	0	0
2007	33	7	0	0	0	0
2008	38	9	5	2	2 586 512	0
2009	45	10	4	4	2 155 683	3 238 322
2010	41	31	16	9	4 319 207	11 286 616
Всього	202	62	25	15	9 061 402	14 524 938

Стан впровадження механізму СВ у світі

№	Країна	Кількість затверджених ПСВ			Внесок країни у світовий ринок ОСВ* %
		Шлях 1	Шлях 2	Всього	
1	Чехія	71	0	71	5
2	<i>Україна</i>	<i>25</i>	<i>15</i>	<i>40</i>	<i>45</i>
3	Болгарія	21	1	22	7
4	Німеччина	20	0	20	4
5	Польща	15	0	15	13
6	Франція	13	0	13	6
7	Угорщина	11	0	11	9
8	Румунія	10	1	11	< 1
9	Естонія	9	0	9	< 1
10	Литва	0	9	9	6
11	Нова Зеландія	6	0	6	4
12	Росія	3	1	4	0
13	Іспанія	3	0	3	0
14	Фінляндія	3	0	3	0
Всього		210	27	237	100

*) Станом на 1 грудня 2010 року

*) Станом на 1 грудня 2010 року

Загальний баланс України на період 2008-2012 р.

Установлена кількість:

4604,2 млн. тонн CO₂-екв.

Обов'язковий резерв:

2060,0 млн. тонн CO₂-екв.

Національний резерв на розвиток економіки:

1500,0 млн. тонн CO₂-екв.

Операційний фонд (всього):

~ 1000,0 млн. тонн CO₂-екв.

Операційний фонд для проектів СВ (Шлях 1 та 2):

~ 250,0 млн. тонн CO₂-екв.

Потенціал скорочення викидів парникових газів для різних видів палива

1 тонна CO₂-екв. - це скорочення або заміщення споживання:

~ 1000 кВт електричної енергії,

~ 530 м³ природного газу,

~ 525 кг топкового мазуту,

~ 425 кг вугілля

Основні перешкоди при реалізації проектів СВ

- Недостатнє розумінні учасниками проектної діяльності вимог до проектів СВ
- Проблеми у визначенні власника об'єкту викидів (розподіл прав власності)
- Відсутність достатньої кількості розробників проектної документації, національних детермінаторів та верифікаторів
- Труднощі із забезпеченням фінансування та відсутність досвіду управління подібними проектами
- Недостатня обізнаність з технологіями скорочення викидів
- Невизначеність щодо пролонгації дії Кіотського протоколу
- Загально політичний та макроекономічний клімат

Основні критерії відбору проектів СВ

- Якість підготовки технічної інформації
- Готовність та зацікавленість учасників проекту щодо його впровадження
- Відповідність національним пріоритетам та стратегіям у сфері охорони довкілля та розвитку економіки
- Екологічні вигоди, які пов'язані з пом'якшенням впливу на зміну клімату і які б не мали місця за відсутності цього проекту
- Задовільний фінансовий стан власника проекту
- Використання апробованої технології
- Можливість тиражування проекту

Забруднювач платить – основний принцип механізму реалізації проектів СВ

Дякую за увагу!

Більш детальну інформацію про проекти СВ можна знайти на:

www.ji.unfccc.int

www.neia.gov.ua

www.carbonunitsregistry.gov.ua

**Національне агентство екологічних
інвестицій України**

м. Київ, вул. Урицького 35, 03035

тел.: +38 (044) 594-91-11

www.neia.gov.ua

